

УДК 349.6

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРАВА НА ЕКОЛОГІЧНУ ІНФОРМАЦІЮ

С. М. РОМАНКО,

доцент кафедри трудового,

екологічного та аграрного права,

*Юридичний інститут Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника,*

м. Івано-Франківськ

Розглянуто основні теоретичні аспекти наукового і нормативно-правового визначення поняття екологічної інформації та реалізації цього конституційного екологічного права громадянина. Проаналізовано основні визначення екологічної інформації, які даються в міжнародному та національному законодавстві, їх недоліки та запропоновано вдосконалення визначення терміна «екологічна інформація».

Ключові слова: екологічна інформація, право на доступ до екологічної інформації, державна інформаційна політика.

Відповідно до еволюції розвитку права людини розподіляються на: права першого, права другого та права третього покоління залежно від історичної епохи життєдіяльності суспільства. Проте в сучасній юридичній літературі з'явилися ідеї щодо можливості виділення в окрему групу прав четвертого покоління – прав людства, зокрема до них відносять екологічні права [1, с. 99]. У цьому контексті заслуговує на увагу позиція Н. Р. Кобецької, яка наголошує на тому, що треба розрізняти поняття «права громадян у галузі екологічних відносин» та «екологічні права громадян». Вона вважає, що друге поняття значно вужче першого. Права громадян у галузі екологічних відносин охоплюють усі їх повноваження, які так чи інакше пов'язані з навколишнім природним середовищем, природними ресурсами [2, с. 6]. Загалом екологічні права – це якісно нова група прав людини і громадянина, яка відрізняється від прав природокористування насамперед спрямованістю на задоволення екологічних, а не матеріальних, духовних, естетичних потреб та інтересів [6, с. 56].

Мета статті полягає в дослідженні: поняття «екологічна інформація», її ознак та видів, а також особливостей еколого-правових відносин у сфері визначення права на екологічну інформацію; сутності поняття «право на екологічну інформацію», його змісту, джерел, суб'єктів реалізації цього права та механізму його реалізації, закріпленого в чинному законодавстві України; визначенні особливостей доступу до екологічної інформації як до публічних відомостей про стан довкілля, проведення розмежування екологічної інформації від комерційної інформації.

У науці екологічного права право людини на екологічну інформацію знайшло своє відображення у працях українських вчених В. І. Андрейцева, Г. В. Балюк, Ю. О. Вовка, А. П. Гетьмана, В. І. Гордєєва, І. І. Каракаша, Н. Р. Кобецької, В. В. Костицького, С. М. Кравченко, М. В. Краснової, Н. Р. Малишевої, Ю. С. Шемшученка, М. В. Шульги та деяких інших. Історично ідея екологічних прав спочатку знайшла своє відображення в міжнародно-правових документах. Міжнародні пакти про права людини містять тези, що дуже умовно можна трансформувати на екологічні права громадян. З прийняттям 25.06.1991 р. Закону Української РСР «Про охорону навколишнього природного середовища» [3] було закладено підвалини національно-правового механізму реалізації екологічних прав в Україні. Даний Закон давав певний (не вичерпний) перелік екологічних прав, серед яких – право на екологічну інформацію.

Право на інформацію розглядається у цивілізованих суспільствах як одне із засадничих та основоположних. Проблема інформаційних відносин вважається найбільш актуальною в умовах науково-технічної революції. Без глибокого усвідомлення інформаційної природи соціальних процесів, що відбуваються в сучасному світі (зокрема, як у міжнародному публічному та приватному праві, так і у внутрішньому праві національних держав), неможливо зрозуміти закономірності та перспективи власного національного правового і державного розвитку, взаємозв'язок суспільства і держави, управлінських і самоорганізуючих засад, провести наукове планування і

прогнозування цього розвитку [4, с. 16].

Оскільки інформація, що розповсюджується, є доступною для сотень мільйонів людей, вона стає все більш значною матеріальною силою, що впливає не тільки на технічні питання, а й на економіку в цілому, на соціальну, екологічну сферу, на характер сучасної думки та мислення. В цьому виявляється складність та актуальність питання регулювання суспільних відносин у сфері отримання, зберігання та розповсюдження інформації. Відповідно до ст. 19 Загальної декларації прав людини, «Кожна людина має право на свободу переконань і на вільне їх виявлення; це право включає свободу безперешкодно дотримуватися своїх переконань та свободу шукати, одержувати і поширювати інформацію та ідеї будь-яким способом і незалежно від державних кордонів» [5, с. 8].

Схожі положення містяться і в Конституції України: «Кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань. Кожен має право вільно збирати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір [6].

Згідно зі ст. 50 Конституції України кожному надано право на вільний доступ до інформації про стан довкілля і така інформація не може бути засекречена [Там само].

Інформаційне забезпечення у сфері охорони навколишнього природного середовища можна розглядати крізь призму диференційованого та інтегрованого підходу. Згідно з першим підходом інформаційне забезпечення у сфері охорони навколишнього природного середовища можна розглядати як суб'єктивне право особи – право на одержання екологічної інформації з її трьохчленною структурою (право на власні дії, право на чужі дії, право на захист порушеного права), як об'єктивне право – сукупність правових норм, які регулюють суспільні відносини з приводу інформаційного забезпечення, як функція державних органів, напрям державної політики, як сфера міжнародної співпраці, як юридичний обов'язок підприємств, установ, організацій будь-яких форм власності. За інтегрованого підходу під інформаційним забезпеченням у

сфері навколишнього природного середовища слід розуміти всю сукупність вище перелічених елементів диференційованого підходу.

Для більш чіткого усвідомлення змісту та значення права на інформацію необхідно перш за все з'ясувати поняття «інформація». Український тлумачний словник визначає інформацію як «... відомості про навколишній світ, процеси, які в ньому відбуваються, про події, ситуації, чиясь діяльність, які людина сприяє безпосередньо або за допомогою комп'ютерів та інших систем [7, с. 293].

В Україні легальне визначення інформації міститься у багатьох нормативно-правових актах. Так, Закон України «Про інформацію» визначає інформацію як будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді [8]. Стаття 200 Цивільного кодексу України під інформацією розуміє документовані або публічно оголошені відомості про події та явища, що мали або мають місце у суспільстві, державі та навколишньому середовищі, відносячи [9] її до об'єктів цивільних прав. Оскільки норми, присвячені регулюванню інформаційних відносин, утворюють комплексний інститут, цивільно-правовий зміст мають права на таку інформацію, яка становить реальну чи потенційну «особистісну» (як інформація про особу) або «комерційну» (як інформація про майнове становище особи) цінність, тобто є об'єктом цивільного обороту і, відповідно, об'єктом цивільних прав [10, с. 197].

13.01.2011 р. Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про доступ до публічної інформації», який дає таке визначення публічної інформації: це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом [11].

Згідно з викладеними вище поняттями можна виділити певні ознаки

інформації: це певні відомості про події, явища, процеси; ці відомості мають місце в приватному житті, суспільстві, державі, навколишньому природному середовищі; ці відомості містяться в певній формі; має певного власника.

Основними принципами інформаційних відносин є: гарантованість права на інформацію; відкритість, доступність інформації, свобода обміну інформацією; достовірність і повнота інформації; свобода вираження поглядів і переконань; правомірність одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації; захищеність особи від втручання в її особисте та сімейне життя. Дані принципи отримують своє втілення у напрямках державної інформаційної політики, яка передбачає створення правових норм, які забезпечують можливості учасників правовідносин вільно реалізувати право на інформацію. Першочерговим завданням науки та галузі екологічного та інформаційного права є встановлення основних міжнародних принципів права доступу громадян до інформації: презумпція відкритості та вільного доступу до інформації; повнота та достовірність інформації; своєчасність надання інформації; обмеження права доступу до інформації тільки відповідно до законних режимів доступу до інформації; право судового оскарження при забороні доступу громадян до інформації.

Основними напрямками державної інформаційної політики є: забезпечення доступу кожного до інформації; забезпечення рівних можливостей щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації; створення умов для формування в Україні інформаційного суспільства; забезпечення відкритості та прозорості діяльності суб'єктів владних повноважень; створення інформаційних систем і мереж інформації, розвиток електронного урядування; постійне оновлення, збагачення та зберігання національних інформаційних ресурсів; забезпечення інформаційної безпеки України; сприяння міжнародній співпраці в інформаційній сфері та входженню України до світового інформаційного простору.

Стаття 25 Закону України «Про охорону навколишнього природного

середовища» деталізує конституційне положення і дає визначення терміну «інформація про стан навколишнього природного середовища», а також прирівнює цей термін до нового, введеного у законодавство України у 2002 р. із ратифікацією Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості у процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська конвенція) [12], терміна «екологічна інформація». Власне, і перелік відомостей, що являють собою інформацію про стан навколишнього середовища, викладений у ст. 25, був взятий із Орхуської конвенції.

Таким чином, на сьогоднішній день чинне законодавство оперує як мінімум трьома термінами у сфері поняття інформації, що стосується довкілля, які є тотожними за своїм правовим смислом і щодо яких діє єдиний правовий режим: інформація про стан довкілля (Конституція України, закони України «Про інформацію», «Про державну таємницю»), інформація про стан навколишнього природного середовища (екологічна інформація) (Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»), екологічна інформація (Орхуська конвенція).

Варто зауважити, що поняття екологічної інформації вперше було визначено в Директиві Європейського Союзу «Про вільний доступ до інформації про стан довкілля» 90/313 (далі – ЄС), де йдеться про вільний доступ до інформації про стан навколишнього середовища. У ній екологічна інформація визначається, з одного боку, як стан води, повітря, землі, фауни, флори, сільськогосподарських земель і заповідників, а з іншого – як діяльність, яка або здійснює, або може здійснити негативний вплив на навколишнє середовище, або захищає його [13].

Попри те, що визначення інформації про стан навколишнього природного середовища було введено у Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» у зв'язку з упровадженням Орхуської конвенції в Україні, визначення Закону та Конвенції дещо відрізняються. Визначення Орхуської конвенції є дещо ширшим, а Закону – більш детальним. Разом із тим обидва нормативні акти підлягають прямому застосуванню всіма суб'єктами

публічного і приватного права України, в тому числі судами, мають однакову юридичну силу – найвищу, і один одному не суперечать. Таким чином, інформація про стан надр та інформація про витрати на природоохоронні заходи, які Орхуська конвенція не відносить до екологічної інформації, все ж таки є в Україні екологічною інформацією на підставі Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» і на неї поширюється конституційна гарантія відкритості доступу до неї і неможливості засекречення. Те ж саме стосується й інформації про діяльність, яка впливає, чи може вплинути на довкілля, окремо визначена в Конвенції, але не перенесена до визначення у Закон. Обидва документи встановлюють переліки, в яких перелічено, про що може бути екологічна інформація. Наприклад, складові навколишнього природного середовища (земля, вода, повітря та ін.), діяльність, фактори та джерела, які впливають на складові довкілля та ін.

Слід зазначити, що екологічна інформація може існувати у будь-якій матеріальній формі, в тому числі у письмовій, аудіовізуальній, електронній. Таким чином, паперові документи, фотографії, ілюстрації, карти, відео- та аудіо-записи, комп'ютерні файли є прикладами тих матеріальних форм, в яких може існувати екологічна інформація. Будь-які інші матеріальні форми, існуючі на сьогоднішній день, чи такі, що виникнуть із розвитком науки і техніки у майбутньому, також охоплюються визначенням.

На підставі аналізу ст. 25 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та ст. 2 Орхуської конвенції можна скласти такий перелік відомостей, що являє собою екологічну інформацію:

– стан навколишнього середовища, а також стан взаємодії та рівні забруднення складових навколишнього середовища, таких як повітря та атмосфера, вода, ґрунт, земля, надра, ландшафт, природні об'єкти, біологічне різноманіття та його компоненти, включаючи генетично змінені організми;

– джерела і фактори, такі як матеріали, речовини, продукція, енергія, шум, вібрація, електромагнітне випромінювання та радіація, які впливають або можуть вплинути на складові навколишнього середовища, та здоров'я людей;

- діяльність, яка впливає або може вплинути на складові навколишнього середовища, та здоров'я людей;
- заходи, включаючи адміністративні заходи, угоди в галузі навколишнього середовища, політику, законодавство, плани і програми, що впливають або можуть впливати на складові навколишнього середовища, та здоров'я людей;
- аналіз затрат і результатів та інший економічний аналіз та припущення, використані в процесі прийняття рішень з питань, що стосуються навколишнього середовища;
- витрати, пов'язані із здійсненням природоохоронних заходів за рахунок фондів охорони навколишнього природного середовища, інших джерел фінансування;
- стан здоров'я та безпеки людей, умови життя людей, стан об'єктів культури і споруд тією мірою, якою на них впливає або може вплинути стан складових навколишнього середовища або через ці складові, фактори, діяльність або заходи, зазначені вище в підпункті 3-4;
- екологічні прогнози;
- загроза виникнення і причини надзвичайних екологічних ситуацій, результати ліквідації цих явищ, рекомендації щодо заходів, спрямованих на зменшення їхнього негативного впливу на складові навколишнього середовища та здоров'я людей.

Окремо варто виділити віднесення Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» до екологічної інформації витрат, пов'язаних із здійсненням природоохоронних заходів за рахунок фондів охорони навколишнього природного середовища та інших джерел фінансування, тим більше, що Орхуська конвенція безпосередньо такої категорії не передбачає. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів» від 17.09.1996 р. № 1147 [14] встановлює перелік із 85 видів діяльності у сферах охорони і раціонального використання водних і мінеральних ресурсів,

земель, природних рослинних і тваринних ресурсів, охорони атмосферного повітря, збереження природно-заповідного фонду, раціонального використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів, ядерної і радіаційної безпеки, науки, інформації і освіти, підготовки кадрів, екологічної експертизи, організації праці, забезпечення участі у діяльності міжнародних організацій природоохоронного спрямування, впровадження економічного механізму забезпечення охорони навколишнього природного середовища. Витрати, пов'язані із здійсненням таких заходів, є відповідно до чинного законодавства екологічною інформацією і повинні надаватися громадськості за запитами [15, с. 5–7].

Невід'ємною частиною права на екологічну інформацію є право на доступ до такої інформації. Виходячи з ч. 2 ст. 50 Конституції України, згадане право складається з трьох елементів: право доступу до інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту; право поширювати таку інформацію; право вільного доступу до інформації. На думку Ю. С. Шемшученка, право на екологічну інформацію є гарантією реалізації права на екологічну безпеку [16, с. 46], а тому у разі його порушення законодавство передбачає не лише його поновлення, а й відшкодування матеріальної та моральної шкоди, якщо така заподіяна. Розмір відшкодування визначається судом (ст. 49 Закону «Про інформацію»). Таке право реалізується не тільки приватними суб'єктами, але й органами державного управління на підставі ст. 25-1 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» шляхом підготовки центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, і подання на розгляд Верховної Ради України щорічної Національної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Україні, а після її розгляду Верховною Радою України – опублікування окремим виданням та розміщення в системі Інтернет; б) щорічного інформування Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними державними адміністраціями, Київською та Севастопольською міськими

державними адміністраціями відповідних рад та населення про стан навколишнього природного середовища відповідних територій; в) систематичного інформування населення через засоби масової інформації про стан навколишнього природного середовища, динаміку його змін, джерела забруднення, розміщення відходів чи іншої зміни навколишнього природного середовища і характер впливу екологічних факторів на здоров'я людей; г) негайного інформування про надзвичайні екологічні ситуації; ґ) передачі інформації, отриманої в результаті проведення моніторингу довкілля, каналами інформаційних зв'язків органам, уповноваженим приймати рішення щодо отриманої інформації; д) забезпечення вільного доступу до екологічної інформації, яка не становить державної таємниці і міститься у списках, реєстрах, архівах та інших джерелах.

Варто зазначити, що не всі напрямки, визначені вище та перераховані у Законі України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» від 21.12.2010 р. успішно реалізовані в Україні на сьогодні. Зокрема, на часі так і не розпочате створення до 2015 р. мережі загальнодержавної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення доступу до екологічної інформації, що має включати національну систему кадастрів природних ресурсів, реєстри викидів та перенесення забруднюючих речовин, і до 2020 р. – системи управління екологічною інформацією, відповідно до стандартів ЄС [17]. Основою реалізації ефективної природоохоронної політики є можливість отримання та поширення повної, достовірної та своєчасної екологічної інформації всіма зацікавленими суб'єктами [18, с. 218].

Також є недоліки реалізації всіма зацікавленими суб'єктами права на екологічну інформацію. Надання інформації за запитами на інформацію передбачене у розд. IV Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Запит на інформацію – це прохання особи до розпорядника інформації надати публічну інформацію, що знаходиться в його володінні. Запитувач має право звернутися до розпорядника інформації із запитом на інформацію

незалежно від того, стосується ця інформація його особисто чи ні, без пояснення причини подання запиту. Запит на інформацію може бути індивідуальним або колективними та подаватися в усній, письмовій чи іншій формі (поштою, факсом, телефоном, електронною поштою) на вибір запитувача. Письмовий запит подається в довільній формі та має містити: ім'я (найменування) запитувача, поштову адресу або адресу електронної пошти, а також номер засобу зв'язку, якщо такий є; загальний опис інформації або вид, назву, реквізити чи зміст документа, щодо якого зроблено запит, якщо запитувачу це відомо; підпис і дату за умови подання запиту в письмовій формі. Розпорядник інформації має надати відповідь на запит на інформацію не пізніше п'яти робочих днів з дня отримання запиту. Часто надходять скарги, що більшість відповідей на запити формально надаються, проте не є конкретними, не містять відповіді на поставлені запитання або містять відписку про відсутність даних щодо тієї чи іншої ситуації.

Виходячи зі змісту видів відомостей, перерахованих вище, логічним є висновок, що для такого переліку значно краще підходить широкий за змістом термін «екологічна інформація», а не термін «інформація про стан навколишнього природного середовища», який по суті перерахований у п. 1 ч. 1 ст. 25 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища». Разом із тим видається, що використання у Законі подвійного терміна «інформація про стан навколишнього природного середовища» (екологічна інформація) і створена цим тавтологія у визначенні були допущені законодавцем свідомо, оскільки визначення вводилося у національне законодавство, де вже використовувався термін «інформація про стан довкілля» у зв'язку із ратифікацією Орхуської конвенції, яка оперує поняттям «екологічна інформація». Цим було забезпечено, що конституційна гарантія відкритості доступу та заборона засекречувати інформацію поширюються на увесь спектр екологічної інформації, перелічений у ст. 25 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та ст. 2 Орхуської конвенції. Варто також зазначити, що існують певні труднощі, пов'язані із реалізацією права на

екологічну інформацію, які свідчать про недосконалий та недостатньо ефективний механізм правового регулювання цих відносин.

Список літератури:

1. Боровська І. Право громадян на одержання повної та достовірної інформації про стан довкілля / І. Боровська // Вісник Хмельницького ін-ту регіонального управління та права. – 2010. – № 3.
2. Кобецька Н. Р. Екологічні права громадян України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Надія Романівна Кобецька ; НАН України, Інститут держави і права ім. В. М. Корецького. – К., 1998. – 16 с.
3. Про охорону навколишнього природного середовища [Електронний ресурс] : Закон України від 25.06.1992 р. / Офіційний портал Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1264-12/print1360172390140067>.
4. Марцинюк О. Г. Теоретико-методологічні засади інформаційного права України: реалізація права на інформацію : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Олександр Геннадійович Марцинюк ; Київ. ун-т внутр. справ. – К., 2009. – 270 с.
5. Загальна декларація прав людини // Офіційний вісник України. – 2008. – № 93. – С. 89. – Ст. 3103.
6. Конституція України від 28.06.1996 р. // Офіційний вісник України. – 2010. – № 72/1: Спеціальний випуск. – С. 15. – Ст. 2598.
7. Яковлева А. М. Сучасний тлумачний словник української мови / А. М. Яковлева, Т. М. Афонська. – Х. : ГОРСІНГ ПЛЮС, 2007. – 627 с.
8. Про інформацію [Електронний ресурс] : Закон України від 02.10.1992 р. / Офіційний портал Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12/print1360172390140067>.
9. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 р. [станом на 10.01.2013 р.] // Кодекси України. – К., 2013. – 270 с.
10. Бойченко І. Екологічна інформація та комерційна таємниця / І. Бойченко // Вісник екологічної адвокатури. – 2006. – № 30.
11. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2011. – № 32. – С. 1491. – Ст. 314.
12. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля ратифікована Законом від 06.07.1999 р. // Офіційний вісник України. – 2010. – № 33. – С. 12. – Ст. 1191.
13. Про вільний доступ до інформації про стан довкілля [Електронний ресурс] : Директива Європейського Союзу. – Режим доступу : [90/313http://eulaw.edu.ru/documents/legislation/okr_sreda/infoenvaccess.htm](http://eulaw.edu.ru/documents/legislation/okr_sreda/infoenvaccess.htm).
14. Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 17.09.1996 р. № 1147 / Офіційний портал Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1147-96-%D0%BF>.
15. Виконання положень Оргузької Конвенції в Україні : посіб. для громад. суспільства. – К., 2004.
16. Шемшученко Ю. С. Правовые проблемы экологии / Ю. С. Шемшученко. – К., 1989. – 231 с.
17. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року [Електронний ресурс] : Закон України від 21.12.2010 р. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2818-17>.
18. Науково-практичний коментар Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» станом на 09.02.2006 р. / за заг. ред. О. М. Шуміла. – Х. : Фактор,

2006. – 592 с.

Романко С. Н. Теоретические основы права на экологическую информацию

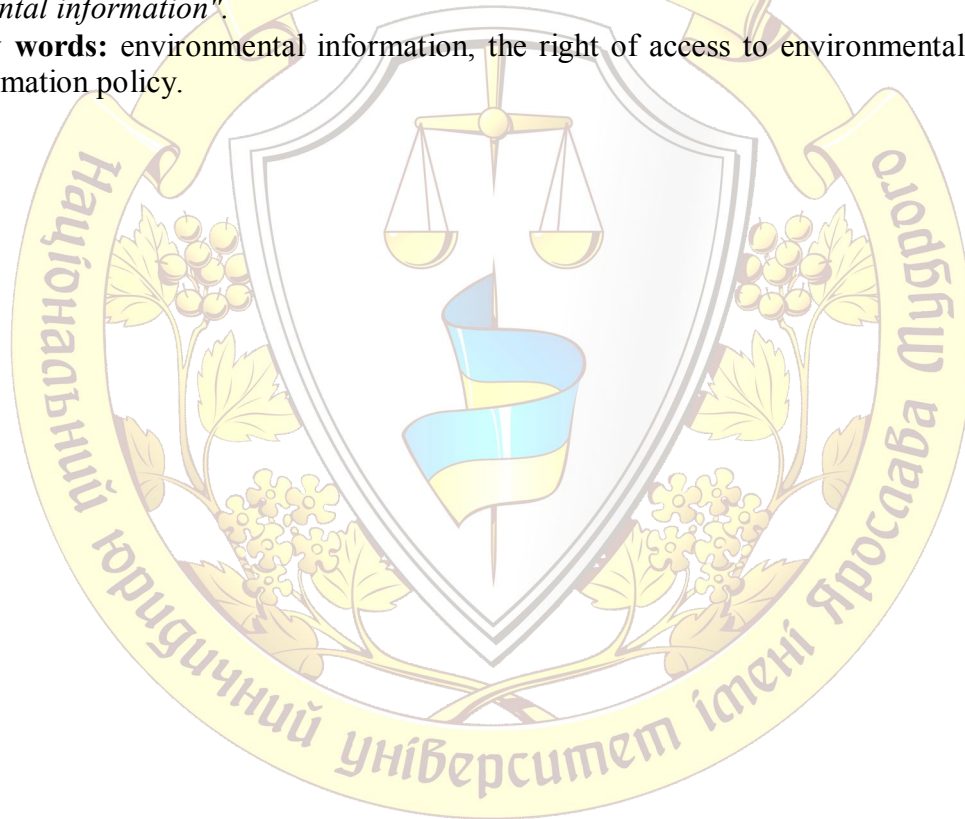
Рассмотрены теоретические аспекты научного и нормативно-правового определения понятия экологической информации и реализации этого конституционного экологического права гражданина. Проанализированы основные определения экологической информации, которые даются в международном и национальном законодательстве, их недостатки и предложены усовершенствования определения термина «экологическая информация».

Ключевые слова: экологическая информация, право на доступ к экологической информации, государственная информационная политика.

Romanko S. The theoretical basis of the right to environmental information.

This article discusses the main theoretical aspects of the scientific and regulatory definition of environmental information and the implementation of this constitutional environmental right of a citizen. Is analyzed the basic definition of environmental information, which is given in the international and national law, their shortcomings and suggest improvements of the definition of "environmental information".

Key words: environmental information, the right of access to environmental information, public information policy.

Розширена анотація

статті Романко Світлани на тему «Теоретичні засади права на екологічну інформацію»

Romanko S., assistant professor of labor, environmental and agricultural law, Judicial Institute Carpathian National University named after V. Stefanik, Ivano-Franrivsk

An extended abstract of the article on the subject of:

«The theoretical basis of the right to environmental information»

Problem setting. According to the evolution of human rights are divided into: the right of the first, second law and the rights of third generation depending on historical era of society. However, in modern legal literature emerged ideas for possible allocation of a separate group of fourth-generation rights - human rights, in particular these include environmental law. In this respect the position deserves attention N. Kobetskoyi, which emphasizes that it is necessary to distinguish between the concept of "rights of citizens in environmental relations" and "environmental rights". She believes that the concept is much narrower first. The rights of citizens in environmental relations cover all of the powers which are somehow related to the environment, natural resources. General environmental law - a qualitatively new group of human and civil rights, which is different from the law of nature primarily focus on meeting environmental, rather than physical, spiritual and aesthetic needs and interests

Recent research and publications analysis. It should be noted that this problem is reflected in the writings of many scientists. In particular, M. Volyk, S. Golub, V. Krayeva, L. Nechyporuk, V. Ovdienko, T. Suhorebroyi, P. Tihyy, A. Tomina.

Paper objective. It consists in the study: the definition of "environmental information", its signs and types and characteristics of environmental and legal relations in determining the right to environmental information; the essence of the

concept of "right to environmental information", its content, sources, subjects of the implementation of this law and its implementation mechanism enshrined in the current legislation of Ukraine; determining the characteristics of access to environmental information as a public information about the environment, carrying out separation of environmental information from business data.

Paper main body. As the information is distributed, is available for hundreds of millions of people, it is becoming increasingly high financial power that affects not only the technical issues but also on the economy as a whole, social, environmental sector, the nature of modern thought and thinking. This manifests the complexity and urgency of the regulation of social relations in the field of acquisition, storage and dissemination of information. According to Art. 19 of the Universal Declaration of Human Rights, "Everyone has the right to freedom of opinion and expression; this right includes freedom to hold freely trans-nan and to seek, receive and impart information and ideas through any means and regardless of frontiers ".

Similar provisions are contained in the Constitution of Ukraine - "Everyone has the right to freedom of opinion and speech, freedom of expression and belief. Everyone has the right to freely collect, use and disseminate information orally, in writing or otherwise - of their choice.

Conclusions of the research. Based on the content of the information types listed above, it is logical to conclude that such a list is much better suited for a broad meaning of the term "environmental information" rather than the term "information about the state of the environment", which in fact mentioned in paragraph 1 of 1 Article 25 of the Law of Ukraine "On environmental Protection". However, it appears that the use of the law of double term "information about the state of the environment" (environmental information) and created this tautology in defining the legislature were made deliberately, because the definition introduced in national legislation, which has used the term "environmental information "in connection with ratification of the Aarhus Convention, which uses the term" environmental information ". Thus it was ensured that the constitutional guarantee of openness and access the information to classify the prohibition applies to the full range of

environmental information listed in Article 25 of the Law of Ukraine "On Environmental Protection" and Article 2 of the Aarhus Convention. It should also be noted that there are difficulties associated with the realization of the right to environmental information that indicate very poor effective mechanism for regulation of these relations.